

TYGODNIK WILEŃSZCZYŹNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

■ Zamiast wspierać klan Landsbergisów, należy budować nowe przedszkola **str. 3**

■ Dożynki i wielki koncert z udziałem gwiazd polskiej i litewskiej estrady **str. 4**

Rota

■ Literacka podróż na Kresy **str. 1**

■ Święto poezji z okazji 530. rocznicy Suderwy **str. 1**

■ Polscy siatkarze wygrali mistrzostwa Starego Kontynentu!

str. 1

PRENUMERATA 2023

Do 19 października trwa prenumerata na listopad 2023 roku.

Za 1,75 euro – miesięcznie za 21,05 euro – rocznie (indeks 0233); dla emerytów i osób niepełnosprawnych – 1,68 euro – miesięcznie za 20,20 euro – rocznie. (indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Prawie 200 par na placu Katedralnym zatańczyło poloneza

Demonstracja jedności i siły ducha

FOT. MARIAN PALUSZKIEWICZ

W niedzielę, 17 września, na placu Katedralnym w Wilnie Polacy z całej Wileńszczyzny zatańczyli poloneza. W tym wyjątkowym projekcie wzięły udział 192 pary ubrane w stroje ludowe i historyczne. Była to demonstracja jedności i siły ducha Polaków w rocznicę napaści sowieckiej na Polskę.

Tancerzom przygrywała orkiestra na żywo, a poloneza autorstwa Wojciecha Kilara z filmu (Dokończenie na str. 2)

Święto Plonów Rejonu Wileńskiego

Hołd złożony kulturze i tradycji

W sobotę, 16 września, w Skojdziszkach odbyły się tradycyjne dożynki rejonu wileńskiego, które zgromadziły rzeszę ludzi.

(Dokończenie na str. 6)

FOT. VRSA.LT

Sejm poparł propozycję AWPL-ZChR dotyczącą przyznania radom samorządowym większych uprawnień w zakresie decydowania o liczbie i granicach sołectw

FOT. ARCHIWUM

W ubiegłym tygodniu Sejm w pierwszym czytaniu poparł proponowane przez posłów Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin Rity Tamašunienė i Czesława Olszewskiego poprawki do Ustawy o samorządności. Proponowane zmiany w ustawie zakładają, że kwestię tworzenia nowych sołectw i wyznaczania ich granic ma rozpatrywać i zatwierdzać rada samorządowa na wniosek mera.

(Dokończenie na str. 3)

Demonstracja jedności i siły ducha

(Dokończenie ze str. 1)

Andrzeja Wajdy „Pan Tadeusz” wykonała orkiestra litewskich muzyków. Wśród zespołów uczestniczących w tym wyjątkowym przedsięwzięciu znalazły się m.in. „Wilia”, „Świtezianka”, „Znad Mereczanki”, „Przyjaźń”, „Ojcowizna”, „100 Uśmiechów”, „Troczenie”, „Kwiaty Polskie”, „Wilenka”, „Wileńszczyzna” oraz „Gromada”.

Przygotowania do niedzielnego wydarzenia trwały przez kilka tygodni. Tancerzy do tego wielkiego widowiska przygotowała choreograf Danuta Mieczkowska-Kowalczyk. Ogromny

wkład w organizację i przygotowania włożyli także: Andrzej Kostygin, Teresa Andruszkie-

wicz, Ewa Gulbinowicz-Abariunė i Aneta Kozłowska.

Na podst. PAP, TVP Wilno

29 września rozpocznie się strajk nauczycieli

Litewski Związek Zawodowy Pracowników Oświaty poinformował w poniedziałek, 18 września, rząd oraz Ministerstwo Edukacji, Nauki i Sportu, że 29 września od godz. 8.00 rozpoczyna prawdziwy strajk w placówkach oświatowych.

Zgodnie z komunikatem, informacje o konkretnych pracownikach placówek oświatowych biorących udział w strajku zosta-

ną przekazane placówce oświatowej, w której strajk będzie się odbywał.

Rejestracja nauczycieli rozpoczęła się w poniedziałek po ogłoszeniu strajku. Dokładna liczba pedagogów, którzy przystąpią do strajku, będzie znana dopiero w miarę zbliżania się zaplanowanego terminu.

W piątek, 15 września, nauczyciele zorganizowali strajk

ostrzegawczy, a we wtorek kontynuowane będą negocjacje z Ministerstwem Edukacji, Nauki i Sportu.

Litewski Związek Zawodowy Pracowników Oświaty żąda podwyżki wynagrodzeń o 20 proc. od września, kolejnych 30 proc. od stycznia przyszłego roku, zmniejszenia liczby uczniów na zajęciach itp.

Na podst. BNS

Kiermasz Narodów z wieloma akcentami polskimi

W Wilnie w dniach 15-17 września odbyła się 15. edycja Kiermaszu Narodów - Festiwalu wielu narodów zamieszkujących Litwę.

Podczas wydarzenia prezentowane były rzemiosła, kuchnia i tradycje, kultura mieszkańców na Litwie wspólnot narodowych.

Wydarzenia festiwalowe od-

bywały się w alei Giedymina i na placu Kudirki.

W sobotę, na placu Kudirki wystąpili m.in. Dziecięcy-Młodzieżowy Zespół Tańca „Sto uśmiechów”, Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Wilenka”, Dziecięcy Zespół Tańca Domu Kultury w Grygizkach, Dziecięcy Zespół Tańca Ludowego „Bursztyнки”, Zespół Tańca „Przyjaźń”.

W niedzielę, 17 września na placu Kudirki wystąpiły polskie zespoły m.in. Polski Zespół Pieśni i Tańca „Wilia”, Zespół Tańca Ludowego „Hałas”, Zespół Tańca „Kropelki”, Zespół Wokalny „Korzyść”, Zespół Pieśni i Tańca „Rudomianka”.

Fot. Marlena Paszkowska

W dzielnicy Zameczek rozpoczyna się budowa nowego żłobka-przedszkola z basenem

Symboliczne wkopanie kapsuły zapoczątkowało budowę żłobka-przedszkola w dynamicznie rozwijającej się wileńskiej dzielnicy Zameczek (lit. Pilaitė).

Przewiduje się, że do placówki oświatowej będzie mogło uczestniczyć aż 320 dzieci, a zostanie ona wyposażona w 16 grup wychowania przedszkolnego i wczesnoszkolnego. W nowym budynku żłobka-przedszkola w Zameczku planowana jest budowa dodatkowego skrzydła, gdzie będzie zainstalowany basen.

Nowy żłobek-przedszkole będzie dwupiętrowy, w kształcie litery U, a łączna powierzchnia budynku wyniesie ok. 3,5 tys. metrów kwadratowych. Na pierwszym piętrze placówki oświatowej znajduje się kuchnia, pralnia, a także pokój stróża, warsztat gospodarczy, sala sportowa, aula oraz pomieszczenia pomocnicze.

Planuje się, że w bloku każdej grupy znajdować się będzie przebieralnia z zamykanymi szafkami, kuchenka, toalety oraz grupowe strefy zabaw i sypiania. Nowe przedszkole będzie przystosowane także dla osób niepełnosprawnych, planowana jest instalacja windy, która umożliwi dostęp do drugiego piętra budynku.

W projekcie przewidziane są m.in. uporządkowanie całego placu wokół przedszkola, powstanie skwer, elementy małej architektury, a obok istniejącego boiska sportowego zaplanowano również ogólnodostępny plac zabaw dla dzieci.

Na podst. vilnius.lt

Minister na razie nie ujawnia, o ile wzrosną pensje nauczycieli

Minister oświaty, nauki i sportu Gintautas Jakštas na razie nie ujawnia, jakie przyszłoroczne podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli (w styczniu i wrześniu 2024 roku) zaproponuje ministerstwo, dodał też, że nie będzie propozycji podwyżki wynagrodzeń dla pedagogów w tym roku.

„Zaprezentujemy, jakie będą podwyżki w przyszłym roku. W tym roku pensje zostały już podniesione i to przedstawiono w zeszłym roku. Jako że budżet tworzy się na rok przyszły, a nie na miniony czy bieżący” – wyjaśnił minister oświaty we wtorek, 19 września, w Sejmie.

Jakštas zapewnił jednak, że w porozumieniu narodowym i układach zbiorowych ze związkami zawodowymi przewidziana podwyżka wynagrodzeń dla nauczycieli do 130 proc. od przeciętnego wynagrodzenia zostanie osiągnięta we wrześniu przyszłego roku.

Na podst. ELTA

**TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY**

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze
środków Kancelarii Prezesa
Rady Ministrów w ramach
konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Zamiast wspierać klan Landsbergisów, należy budować nowe przedszkola

23 sierpnia odbyło się kolejne posiedzenie Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego, podczas którego radni przyjęli wiele decyzji korzystnych dla mieszkańców rejonu.

Omawiano między innymi sprawy dotyczące oświaty. Ale jedna z poruszonych kwestii wywołała wyjątkowo gorącą dyskusję i pozostawiła mieszane uczucia co do prawdziwych intencji socjaldemokratów, którzy przedłożyli projekt o rekompensacie kosztów związanych z posyłaniem dzieci do prywatnych przedszkoli. Przedstawiona przez mera rejonu propozycja przewiduje, że samorząd z własnego budżetu będzie płacił prywatnym przedszkolom Wilna i rejonu wileńskiego 120 euro miesięcznie na każde dziecko uczęszczające do tych placówek, a którym zabrakło miejsca w przedszkolach samorządowych. Z kolei przedszkola, które otrzymają taką dotację od samorządu, nie mogłyby podnosić cen usług w ciągu roku szkolnego.

Nie byłoby w tym może i nic dziwnego, gdyby były one skierowane bezpośrednio do rodziców bądź opiekunów przedszkolaków, lecz kiedy mają one trafić wprost do budżetu prywatnej placówki, to sprawa staje się niejasna, a nawet podejrzana. Prześledźmy pewne fakty. Otóż nie jest żadną tajemnicą, że konserwatyści podczas ostatniej kampanii wyborczej ostentacyjnie zaoferowali swoją pomoc i poparcie obecnemu merowi Robertowi Duchniewiczowi, którego wygrana, jak powszechnie wiadomo, budzi wątpliwości co do uczciwości procesu wyborczego. Pisali o tym szeroko w swoim powyborczym raporcie akredytowani przy Głównej Komisji Wyborczej międzynarodowi obserwatorzy.

Nie jest też żadną tajemnicą i to, kto oraz czyja rodzina na Litwie czerpie milionowe zyski z prywatnych placówek oświatowych. To wiedza powszechnie znana. Trudno zatem nie do-

strzec powiązania między tymi dwoma faktami, czyli poparciem konserwatystów dla mera i najzamożniejszą właścicielką prywatnych szkół i przedszkoli na Litwie – Austeją Landsbergienę, prywatnie żoną przewodniczącego partii konserwatystów. Czyżby to był zbieg okoliczności, że tuż po wyborach socdemii wykazują się tak wielką chęcią czynienia „dobra” dzieciom z rejonu? Czy raczej, jak zabrzmiało podczas posiedzenia rady retoryczne pytanie radnego, wspomniany wyżej projekt wygląda jak dług wdzięczności za poparcie i pomoc konserwatystów w wątpliwej wyborczej wygranej? Według projektu, samorząd na ten cel przewiduje wydać w ciągu roku od pół miliona, do aż dwóch milionów euro! Co oznacza, że w ciągu całej kadencji ta suma może urosnąć nawet do ośmiu milionów euro!

Można powiedzieć, że tuż po złożeniu przysięgi i objęciu stanowisk kierowniczych w administracji samorządu rejonu wileńskiego socdemii zawzięcie czynili próby, aby rada zatwierdziła 5-milionową pożyczkę na tak zwane „niedokończone projekty”, tłumacząc to rzekomo brakiem pieniędzy z obecnych resursów na wspomniane cele.

Zamiast wspierania klanu Landsbergisów, za tę sumę można wybudować niejedno nowoczesne przedszkole, posiadające nie tylko kilkaset miejsc dla najmniejszych obywateli rejonu, lecz także stworzyć nowe miejsca pracy dla mieszkańców rejonu. Projekt socdemów wcale nie

rozwiąże problemu braku miejsc w przedszkolach rejonu, bo przecież nowych prywatnych przedszkoli nikt teraz nie buduje. Na przestrzeni lat kierownictwo rejonu wileńskiego z ramienia Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin aktywnie dbało o dogodne warunki życia dla młodych rodzin, nieustannie dążyło do rozwiązania kwestii związanych z edukacją szkolną i przedszkolną. Samorząd Rejonu Wileńskiego jako jedyny z samorządów na Litwie od czasu odzyskania przez nasz kraj niepodległości zbudował aż 7 nowych przedszkoli, a w roku ubiegłym rozpoczął budowę kolejnego przedszkola w Rzeszy na 125 miejsc. To jakby w mieście Wilnie, które zamieszkuje 6 razy więcej ludzi, budować przedszkole na 700 miejsc. A przecież za ostatnie lata w Wilnie wybudowano przedszkola tylko na 400 miejsc przy o wiele większym budżecie. Mój wniosek jako radnego Samorządu miasta Wilna jest jednoznaczny – przeznaczenie tak dużej kwoty – dziesiątków milionów euro – dla prywatnych przedszkoli, było ogromnym błędem. Za te pieniądze można by zbudować co najmniej 5 przedszkoli dla tysięcy dzieci, a może nawet i więcej.

Toteż i dalej w rejonie słuszniej byłoby inwestować w budowę nowych placówek, a nie zajmować się wspieraniem prywatnych biznesów, możliwie odwdzięczając się tym samym za wsparcie w wyborach samorządowych. To nie jest uczciwe podejście do sprawy jak też nie jest racjonalne. No chyba, że socdemii i ich mer chcą wcielić w życie starożytnie przysłowie, że „pieniądze nie śmierdzą”, a to wtedy już inna sprawa. Zamiast odwdzięczać się konserwatystom i wspierać klan Landsbergisów, należy inwestować w budowę nowych przedszkoli samorządowych, do których uczęszczają dzieci ze wszystkich rodzin, nie tylko tych bardziej zamożnych.

Wiktor Jusiel,
radny Samorządu
Miasta Wilna

Naukowcy wybrali najpiękniejsze na świecie imię żeńskie

Brytyjscy naukowcy przyrzekli się wszystkim żeńskim imionom świata i wybrali to najpiękniejsze, odznaczające się idealną harmonią. Jakie to imię?

Dr Bodo Winter, profesor lingwistyki kognitywnej na Uniwersytecie w Birmingham, oraz jego zespół zbadali imiona żeńskie pod kątem harmonii, jaka łączy zna-

czenie i brzmienie. Okazało się, że jedno imię jest pod tym względem wyjątkowe i, co ciekawe, cieszy się ogromną popularnością na całym świecie, również w Polsce. To imię to Sofia (Sophia), którego polski odpowiednik to Zofia.

Imię Zofia cieszy się w Polsce ogromną popularnością. W 2019 roku zostało nadane aż 7737 razy, a rok później 7073 razy. W 2021 roku imię Zofia otrzymało 6325 dziewczynek a rok później - 5714 i było to najpopularniejsze imię 2022 roku. W tym roku imię Zofia zostało nadane już 2626 razy.

Na podst. interia.pl

Sejm poparł propozycję AWPL-ZChR dotyczącą przyznania radom samorządowym większych uprawnień w zakresie decydowania o liczbie i granicach sołectw

(Dokończenie ze str. 1)

Według posłanki Rity Tamašunienė chodzi o to, aby główne decyzje dotyczące granic sołectw i liczby sołtysów nie były oddane wyłącznej jednoosobowej decyzji mera, po przedłożeniu projektu przez dyrektora administracji, tj. urzędnika zaufania politycznego (osobistego) wyznaczonego przez mera. Jej zdaniem tak ważne dla społeczności lokalnych kwestie powinny być rozpatrywane i decyzje podejmowane przez radę samorządową, której przydzielono kompetencje do reprezentowania interesów społeczności.

„Jeśli chodzi o sołtysów, są to przedstawiciele wybrani przez mieszkańców, aby reprezentowali ich w bardzo konkretnych sprawach i interesach. Jednakże rada, czyli wybrani członkowie rady z określonego obszaru samorządu, powinna decydować o granicach sołectw i liczbie sołtysów. W poprzedniej wersji ustawy właśnie tak było, w moim przekonaniu, przyjęcie decyzji w tej kwestii powinno i nadal leżeć w gestii rad samorządowych” – stwierdziła Rita Tamašunienė. Zdaniem posłanki Sejmu proponowane zmiany mają zapobiegać ewentualnym nadużyciom.

„Propozycja ta jest ważna dla rad samorządowych całej Litwy. Nie mer jednoosobowo, a możliwie nawet potajemnie, razem z dyrektorem administracji, któ-

rego sam nazaczył, powinien sporządzać i zatwierdzać rozporządzenia w tak ważnych dla wszystkich mieszkańców kwestiach. Aby temu zapobiec, proponuję powierzyć tę funkcję radzie samorządu, a mer będzie miał obowiązek przygotować projekt o granicach sołectw i liczbie sołtysów, który przedstawi radnym do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady” – powiedziała posłanka na Sejm.

Poseł na Sejm Czesław Olszewski zwrócił uwagę na konieczności nowelizacji ustawy o samorządzie terytorialnym, w celu osiągnięcia większej przejrzystości procesu. „Projekt nowelizacji ustawy ma na celu zapewnienia szerszej dyskusji, bardziej aktywnego zaangażowania społeczności i podejmowania przez nią decyzji, odnośnie potrzeby sołtysów. Tym bardziej widoczna jest tendencja, że bez konsultacji ze wspólnotami, bez oceny rzeczywistych potrzeb, niektóre samorządy planują powiększenie sołectw. Im mniej reprezentujących sołtysów będą miały wspólnoty lokalne, tym mniej ich głos będzie słyszalny. Dlatego uważam, że to radni powinni w drodze dyskusji i głosowania decydować o granicach sołectw i liczbie sołtysów” – powiedział Czesław Olszewski.

Planuje się, że projekt powróci na salę posiedzeń plenarnych na początku grudnia tego roku.

Zmniejsza się opłata za wjazd do Neryngi

Samorząd Neryngi poinformował, że od soboty, 16 września, zostanie obniżona lokalna opłata za wjazd do Neryngi.

Dla samochodów osobowych opłata zostanie obniżona trzykrotnie – z 30 do 10 euro za wjazd, a dla kamperów i samochodów ciągnących przyczepę kempingową – o jedną trzecią – z 30 do 20 euro.

Jak podaje samorząd, wyższa opłata dla tych grup pojazdów obowiązuje przez nieco ponad trzy miesiące, od 1 czerwca do 15 września, kiedy Nerynga ma problemy z parkowaniem pojazdów.

Jeszcze niższa, wynosząca 5 euro, opłata lokalna dla samochodów osobowych wejdzie w życie 1 listopada i będzie obowiązywać do 30 kwietnia. W tym okresie jeszcze niższą opłatę będą miały także kampery i przyczepy kempingowe, a od listopada obniżona zostanie opłata także dla autobusów i ciężarówek o masie całkowitej 5,5 tony.

Na podst. neringa.lt

NOWINY znad Solczy

Wyłoniono najlepszych rolników rejonu solecznickiego

Mocne i solidne tradycje

Rejon solecznicki to rejon rolniczy, z rozległymi polami żyta, pszenicy, gryki, rzepaku, owsa i innych zbóż. Kwitnąc i zieleniąc się wiosną i latem, stanowią atrakcję samą w sobie.

Cieszy fakt, że tradycje rolnicze w rejonie są mocne i solidne, polegające na zmianie pokoleń, gdzie rodziców w ich pracy zastępują dzieci lub wnukowie. Ponadto rolnictwo jest dziedziną, zatrudniającą dużą liczbę mieszkańców rejonu. Chlubą i ozdobą pól są nowoczesne maszyny rolnicze, otwierające możliwości zwiększenia wydajności urodzaju. Nasi rolnicy tak samo nie stronią od nowoczesnych technik upraw, podnosząc swoje umiejętności, ucząc się i interesując praktykami innych zaawansowanych gospodarstw w kraju i za granicą. Wydajność pracy każdego rolnika zależy nie tylko od jego chęci, możliwości i maszyn, ale także od kaprysów natury, dlatego ich trud jest pełny nieprzewidywalnych wyzwań.

Przysłowie ludowe głosi, że kurczaki liczone są jesienią. Tak też każdy rolnik podsumowuje swoją pracę jesienią, a dożynki są doskonałą okazją, aby im za to podziękować. Co roku na najważniejszej imprezie rejonu solecznickiego ogłaszane są wyniki konkursu o miano Najlepszego Rolnika Roku. Ten rok nie był wyjątkiem, a nazwiska pracujących farmerów zostały ogłoszone po raz kolejny.

Pierwszą nagrodę w konkursie „Rolnik Roku” otrzymali IRENA i HENRYK POŻARYCCY ze wsi Janczyny (gmina butrymańska) – doświadczeni rolnicy, pracujący na roli od 2004 roku. Ich gospodarstwo obejmuje 230 ha, gdzie uprawia się żyto ozime, grykę, mieszan-

ki białkowe, koniczynę, owies, gospodarstwo obejmuje także zielone ugory, pastwiska i łąki. Według danych wydziału rolnictwa administracji samorządu rejonu solecznickiego, gospodarstwo Państwa Pożaryckich jest gospodarstwem tradycyjnym z długą historią rolnictwa ekologicznego. Rolnicy niedawno odnowili technikę, Irena i Henryk są aktywnymi i przyjaznymi członkami lokalnej społeczności, pomagają gminie, są otwarci na prośby sąsiadów. Oprócz tradycyjnego rolnictwa, Henryk Pożarycki jest pszczelarzem, a jego kolejnym hobby jest renowacja starych domów wiejskich.

Drugie miejsce w konkursie podzieliły dwa gospodarstwa. Gospodarstwo LIUDMIŁY i VACLOVASA VILMANTASA KUKLISÓW we wsi Stoki (gmina poszkańska) działa od 2010 roku. Uprawy liczą 274 hektarów i są zdominowane przez żyto ozime, pszenicę jarą, łubin, pszenicę ozimą, grykę, owies. Rolnicy wychowują dwóch synów – 17-letniego Oskara i 14-letniego Konrada.

ALYTĖ I STANISŁAW PARFIMOWICZOWIE prowadzą gospodarstwo rolne w Tietiańcach (gmina podborska) od 19 lat. Hodują 60 sztuk bydła mięsnego i uprawiają 200 ha ziemi z owsem, grochem, żytem, gryką, jęczmieniem. Stanisław Parfimowicz jest aktywnym uczestnikiem i zwycięzcą konkursów o tytuł najlepszego oracza rejonu solecznickiego.

Trzecie miejsce w konkursie zajęły młode rodziny. JUSTYNA i WIESŁAW CYDIKOWIE ze wsi Matejkany (gmina ejszyska) prowadzą gospodarstwo rolne od 2011 roku i uprawiają 177 hektarów. Pod ich nadzorem rosną pszenica, gryka, owies, łubin, żyto ozime. Para wychowuje dwójkę dzieci – siedmioletnią Adelę i rocznego Natana.

ANNA i ANDREJ SILIUKOWIE gospodarują we wsi Rudnia (gmina dziewieniska). Działalność tę rozpoczęli w 2014 roku i obecnie uprawiają 125 hektarów ziemi, sięjąc na swoich polach owies, żyto ozime, grykę. Rodzina ma dwoje dzieci: 12-letnią Adrianę i 4-letniego Damiana.

Samorząd rejonu solecznickiego oraz sponsorzy uhonorowali zwycięzców konkursu nagrodami: telewizorem zdobywcę I miejsca, szwajcarskim zegarkiem i pralko-suszarką zdobywców II miejsca oraz myjką wysokociśnieniową Kärcher zdobywców III miejsca.

Dziękujemy rolnikom za ich dobrą pracę i życzymy dobrych zbiorów każdego roku.

Stronę przygotował **Andrzej Kolosowski**

Dożynki i wielki koncert z udziałem gwiazd polskiej i litewskiej estrady

„Mają rozmach w tych Solecznikach!”

Takiej imprezy w rejonie solecznickim jeszcze nie było! Mimo że dożynki są imprezą szczególną, każdego roku pozytywnie zaskakującą rozmachem organizacyjnym, to tym razem Soleczniki przeszły samych siebie, pobijając wszelkie poprzeczki zarówno w wymiarze wizualnym, jak i artystycznym. Prawdę powiedziawszy takiej imprezy, zrobionej z takim rozmachem i taką różnorodnością atrakcji mogłyby pozazdrościć Solecznikom znacznie większe miasta na Litwie. Brawa organizatorom!

Uroczystości dożynkowe w Solecznikach miały miejsce w niedzielę, 17 września. Corocznym zwyczajem imprezę zainaugurowała Msza św. celebrowana przez księdza proboszcza parafii solecznickiej Rusłana Wilkiela. Kapłan podziękował rolnikom za tegoroczne plony, zwrócił się też do zebranych, aby „troszczyli się o ziarna wieczności, zasiane w naszych sercach”.

Po nabożeństwie nastąpiło uroczyste otwarcie dożynek, jakiego dokonał mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz. W swoim przemówieniu mer podkreślił wagę pracy rolnika, dziękując za ciężką pracę, szacunek do ziemi oraz pielęgnowanie wartości rodziny i zachowywanie dziedzictwa naszych ojców.

– To właśnie dzięki Państwu ziemia wydaje owoce, z których wszyscy korzystamy – mówił mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz. – Tylko ciężko i uczciwie pracując można uzyskać dobre wyniki. Mianowicie trud naszych rolników jest tego doskonałym przykładem. Obchody dożynkowe w Solecznikach mają wyjątkowe znaczenie i pokazują naszą piękną tradycję. Dziękujemy Bogu i rolnikom za dar chleba. Życzę dziś wszystkim miłych spotkań, rozmów i oczywiście zabawy. Dobrych dożynek!

Do powitań i podziękowań rolnikom za ich ciężką pracę przyłączyli się między innymi ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Litwie Konstanty Radziwiłł,

który odczytał list gratulacyjny prezydenta RP Andrzeja Dudy. Poseł do Parlamentu Europejskiego, prezes Związku Chrześcijańskich Rodzin – Akcji Wyborczej Polaków na Litwie Waldemar Tomaszewski gratulował solczanom i organizatorom pięknej imprezy, złożył też wyrazy uszanowania i wdzięczności rolnikom, którzy swoją ciężką pracą zasłużyli na szacunek, a my jesteśmy dumni, że możemy razem z nimi świętować. Wśród dostojnych gości dożynek znaleźli się posłanki na Sejm RL Rita Tamašiūnienė i Beata Pietkiewicz, poseł na Sejm RL Czesław Olszewski, poseł na Sejm RP, Sekretarz Stanu Tomasz Rzymkowski, kierownik wydziału konsularnego i Polonii Ambasady RP w Wilnie Irmina Szmalec, wicemarszałek województwa Kujawsko – Pomorskiego Zbigniew Ostrowski, władze samorządu rejonu solecznickiego – wicemerywie Józef Rybak i Waldemar Śliżewski, dyrektor administracji samorządu Grzegorz Jurgo oraz delegacje samorządów partnerskich z Polski.

W rejonie solecznickim, gdzie rolnictwo jest podstawową gałęzią produkcyjną, dożynki stały się imprezą sztandarową, a tradycja ich świętowania jest kultywowana od kilkunastu lat - to wyraz podziękowania za zebrane żniwo oraz uhonorowanie ciężkiej pracy rolnika. Z dobrodziejstw pracy na roli korzystamy wszyscy. Dożynki to czas dziękczynienia, jednocześnie czas okazywa-

nia pięknych tradycji, doskonale wpisujących się w naszą wielokulturowość i dziedzictwo Ziemi Solecznickiej.

Ważną, a może nawet najważniejszą częścią dożynek było nagrodzenie najlepszego gospodarstwa rolnego roku 2023. W tym roku ten dostojny tytuł zdobyli Irena i Henryk Pożaryccy ze wsi Janczyny w gminie butrymańskiej. Podczas oficjalnej części obchodów mer Zdzisław Palewicz wręczył nagrody zwycięzcom konkursu.

Najważniejsze idee obchodów dożynkowych wyrażają wieńce dożynkowe - symbole plonów i zebranych płodów ziemi. Każdego roku wieńce dożynkowe to prawdziwe dzieła sztuki. Powstają z najważniejszych upraw na wsi. Mieszkańcy gmin włożyli dużo pracy, aby wygrać w konkursie na najładniejszy wieniec dożynkowy. W tym roku bezkonkurencyjny okazał się wieniec z gminy solecznickiej. Drugie miejsce w konkursie podzieliły wieńce uwite przez przedstawicieli gminy dawnowskiej i gminy jaszuskiej, trzecie miejsce zajęły wieńce z Butrymańc i Turgiel.

Podczas imprezy zostali nagrodzeni także zwycięzcy konkursu „Najładniejsza zagroda rejonu solecznickiego”.

Jak co roku uwagę uczestników dożynek przyciągały stoiska, przygotowane przez wszystkie 13 starostw rejonu. Stoiska z wiejskim jadłem i ludowym rękodziełem wabiły zapachem wiejskiej słoniny i domowych ciast, a wystrój po prostu zapierał dech w piersiach! Skąd tyle fantazji i kreatywności? Pracownicy naszych starostw i ich pomocnicy to bezdenny potencjał talentów i umiejętności! Każde stoisko potrafiło zaskoczyć swoją indywidualną perełką: w Gierwiszkach była to zupa rybna, przygotowana według starego podwileńskiego przepisu; w Turgielach 80-litrowy garnek czenachów; gałąbki, ozdobione dobrym hu-

morem oraz płow, przyprawiony garsteczką szczęścia – wszystko to pod przygrzywki wiejskich muzyków w stoisku kamionskim. Niech tylko ktoś powie, że wyszedł z dożynek głodny! Na dodatek z Kamionki na dożynki dotarła 20-kilogramowa dynia, a z Jaszun ogromny jeź z borowikiem na karku. W Białej Wacie świętowano wiejskie wesele – gości pełna chata! Dziewieniszki zachwyciły zestawem robótek ręcznych, wykonanych z darów przyrody – prawdziwe dzieła sztuki! Konkurencję dla nich mogły stanowić jedynie książki ze słomy, wystawione w Poszkach. Weź ty wymyśl takie coś! Choć odwiedzając kolejne zagrody już niczemu się nie dziwisz – piękne łany zboża w Butrymańcach – uroczą sielanka i wspomnienia wakacji u babci na wsi. Przeciwny obrazek w Podborzu, zainspirowany widokami pól amerykańskich – mniejsze i większe dynie – bomba koloru pomarańczowego! Tymczasem w Solecznikach wiejsko, ale nowoczesnie – wszystko zgodnie z wymogami mody i najnowszej techniki. W Koleśnikach wrzało niczym w

ulu, a Ejszyski garnęły publiczność do tańca.

Część artystyczna dożynek jest osobnym elementem imprezy, gromadzącą przy scenie pu-

bliczność, która zawsze znajdzie w programie występów coś zgodnego z własnym gustem. Słowa uznania w tym należą się pracownikom Centrum Kultury w Solecznikach, którzy jak zwykle przemyśleli każdy punkt koncertu. Sentymentalny obrazek dożynkowy poruszył serca widzów, budząc w nich ducha minionych czasów. Piękną kontynuacją przedstawienia były występy

zespołów, które w swojej twórczości inspirowały się muzyką ludową – „Solczanie”, „Solczanka”, „Turgielanka”, „Łałymka”. To dzięki tym artystom możemy

obserwować folklor jako świadectwo historyczne i świadectwo kultury. Oczywiście nie tak nie rozczuła jak występy najmniejszych. Gromkie brawa dla wychowanków żłobków – przedszkoli „Bajka” i „Vyturēlis” przyprawiły dzieci do poczucia się prawdziwymi artystami. Z kolei występy zespołu tanecznego „Smile”, orkiestry instrumentów dętych i zespół akordeonistów, a także tance-

rzy wydziału choreografii Szkoły Sztuk Pięknych im. S. Moniuszki w Solecznikach wraz z nowoczesnymi kompozycjami wniosły do bogatego bukietu koncertowego rzeźkości i dynamiki.

Popisy Państwowego Zespołu Pieśni i Tańca „Lietuva” zawsze wywołują entuzjazm publiczności. Tym razem nie było inaczej. Niezwykle przedstawienie w wykonaniu muzyków, tancerzy i wokalistów wywoływało owacje. Zespół dał piękny koncert prezentując tańce i piosenki ze wszystkich regionów Litwy, a kolorowe stroje wzbudzały nie mniejszy zachwyt niż sztuka artystów.

Gwiazdą wieczoru była żywiolowa Dżordana Butkutė, której występ zelektryzował publiczność. Mnóstwo fanów przybyło pod scenę, aby móc wspólnie śpiewać wraz z wokalistką. Oj, działa się! To był prawdziwie zwariowany wieczór w Solecznikach!

Wisienką na dożynkowym torcie był koncert w ramach telewizyjnej trasy „Rożtańczona Litwa”. Dla solecznickiej – i nie tylko – publiczności wystąpiły największe gwiazdy polskiej sceny mu-

zycznej: Edyta Górniak, Kombi Łosowski, Sławomir, Ivan Navi, Mig, Komodo, Alexis, Milena Sadowska, Blanka, Monika Linkytė. Atmosfera, jaka panowała przy scenie była nie do podrobienia.

Dziękujemy serdecznie organizatorom, artystom i sponsorom za zaangażowanie i ogromny wkład w przygotowanie tegorocznych dożynek w Solecznikach. Dziękujemy starostom i ich pomocnikom za niepowtarzalne stoiska i podtrzymywanie dożynkowych tradycji. Najgorętsze brawa kierujemy pod adresem pracowników Centrum Kultury w Solecznikach, którzy potrafili ogarnąć ogromną dożynkową machinę. Podziwiamy i oklaskujemy sztuka artystów. Dziękujemy Telewizji Polskiej za wspianą koncert „Rożtańczona Litwa”, który uświetnił dożynki oraz stał się wyjątkowym muzycznym wydarzeniem dla całej społeczności regionu. Przesyłamy wyrazy podziękowań dla licznych sponsorów, bez których dożynki nie byłyby takie, jakie były!

Dziękujemy i do spotkania za rok!

Fot. vrsa.lt

Szlakiem bohatera Eugeniusza Siemaszki

Młdzież z Litwy w podróży ku historii

Eugeniusz Siemaszko to postać, której życie i działalność zasługują na pamięć i hołd. Był jednym z Żołnierzy Wyklętych, którzy stanęli w opozycji do komunistycznego reżimu, nieugięcie walcząc o wolność Polski.

Młdzież z Solecznik, zafascynowana historią tego bohatera i będąca częścią ruchu harcerskiego, postanowiła uczcić jego pamięć. Współpracując ze stowarzyszeniem „Węzeł Przyjaźni”, podjęli się zadania zapoznania się z życiem i działalnością Eugeniusza Siemaszki w miejscu jego zamieszkania, Bydgoszczy.

Pierwszym krokiem było zebranie dostępnych w Internecie informacji o bohaterze. Ten etap projektu pozwolił na lepsze zrozumienie kontekstu historycznego oraz bliższe przybliżenie postaci,

której młodzież postanowiła oddać hołd.

W dniach 19-23 sierpnia młodzież odwiedziła miasto, w którym major Siemaszko mieszkał i działał. Ich pobyt rozpoczął się od wizyty na cmentarzu Nowofarnym, gdzie spoczął 5 stycznia 2023 roku. Podczas wyjazdu odbyły się również spotkania z osobami, które miały osobisty kontakt z bohaterem oraz spacer po ulicach miasta, co pozwoliło lepiej zrozumieć kontekst i warunki, w jakich działał Eugeniusz Siemaszko.

Po powrocie młodzież starannie uporządkowała zebrane materiały. Następnie podczas konferencji, której część stanowiło odsluchanie ostatniego publicznego wystąpienia majora Siemaszki, uczestnicy projektu dzielili się zdobytą wiedzą i przeżyciami. To wystąpienie traktowane jest jako

swego rodzaju testament i przesłanie dla młodego pokolenia.

Dzięki projektowi „Szlakiem bohatera Eugeniusza Siemaszki”, młodzi ludzie z Litwy stali się bardziej świadomi historii swojego narodu i zostawili trwałe ślady na drodze ku przyszłości. To inspirujący przykład, jak edukacja może łączyć pokolenia i kształtować patriotyzm oraz szacunek do bohaterów przeszłości.

Chcielibyśmy serdecznie podziękować harcerkom i harcerzom ze Zrzeszenia Harcerskiego Pięta.PL za ciepłe przyjęcie i doskonałe zorganizowanie naszego pobytu.

Projekt jest współfinansowany ze środków uzyskanych od Stowarzyszenia Odra-Niemen i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP.

Dominik Mockus

Wspaniała pięciodniowa przygoda dzieci w Toruniu

Toruń, piękne miasto położone nad Wisłą, od dawna słynie z bogatej historii, wspaniałych zabytków i aromatycznych pierników, o czym naocznie mogła przekonać się 15-osobowa grupa z Centrum Dziennego Pobytu Dzieci „Promyk Nadziei” w Solecznikach.

W ramach projektu „Wakacje w Toruniu” młodzi Polacy odwiedzili Stare Miasto, spacerując po jego uliczkach, mogli podziwiać wspaniałe kamienice, gotyckie kościoły i renesansowe pałace, które wciąż zachowują ducha minionych wieków.

Niezapomnianym przeżyciem była wizyta w Żywym Muzeum Piernika. Dzieci miały okazję dowiedzieć się, jak powstaje słynny toruński piernik, a także spróbować swoich sił w jego wypieku. Zafascynowane historią piernika i jego znaczeniem dla miasta, dzieci mogły również stworzyć własne, piernikowe dzieła sztuki. Toruń to miejsce urodzenia jednego z największych uczonych w historii - Mikołaja Kopernika, więc nie obyło się bez zgłębienia życiorysu tego wielkiego astronoma i matematyka, a także odwiedzenia domu, w którym się urodził.

Pobyt nie ograniczał się tylko do historii i nauki, ale także do doskonalenia umiejętności posługiwania się językiem polskim.

Podsumowując piękną przygodę w Toruniu, dzieci dzieliły się swoimi wrażeniami i zastanawiały się, co najbardziej zapadło im w pamięć.

Toruń, jako miasto pełne historii i tajemnic, pozostawił niezatarte wrażenia w sercach młodych uczestników pobytu. To doskonały przykład tego, jak edukacja może być fascynująca i angażująca, a jednocześnie dostarczać niezapomnianych przeżyć.

Projekt jest współfinansowany ze środków otrzymanych od Stowarzyszenia Odra-Niemen i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP.

Łucja Dudojć,
prezeska Stowarzyszenia „Europosinovacijos”

Hołd złożony kulturze i tradycji

(Dokończenie ze str. 1)

Święto Plonów rozpoczęło się od Mszy świętej dziękczynnej, celebrowanej przez księdza

Jonasa Matusevičiausa, podczas której wierni dziękowali Bogu i rolnikom za tegoroczne plony. Po nabożeństwie na przybyłych na

święto czekały aż 23 zagrody starostw rejonu wileńskiego wypełnione przeróżnymi smakołykami i rękodziełem, wystawa twórców

ludowych, kiermasz oraz atrakcje dla dzieci. Miłośnicy sportu mogli wziąć udział w różnorodnych wydarzeniach sportowych, a mali uczestnicy święta bawili się na specjalnie wyposażonym placu zabaw oraz mogli odwiedzić „minizoo”.

Do wspólnej zabawy zaprosiły zespoły rejonu wileńskiego: dziecięcy zespół taneczny „Žiogeliai”, „Kapela Świętojańska”, ludowy zespół taneczny „Hałas”. Gwiazdami festiwalu była Katarzyna Zvonkuvienė oraz grupa „Black Biceps”. Święto poprowadził znany i lubiany na Wileńszczyźnie gawędziarz Dominik Kuziniewicz vel Wincuk Bałbatunszczyk.

Na uroczystość przybyło wielu gości: polityków, dyplomatów, przedstawicieli różnych organizacji, gości z Polski, radnych rejonu wileńskiego.

Wśród gości był m.in. prezes Związku Polaków na Litwie i Akcji Wyborczej na Litwie - Związku Chrześcijańskich Rodzin, poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski, ambasador RP na Litwie Konstanty Radziwiłł, konsul RP Irmina Szmalec, posłowie na Sejm RL Rita Tamašunienė oraz Czesław Olszewski, wieloletnia mer rejonu wileńskiego, radna Maria Reksć, przewodniczący Rady Polonii Świata Jarosław Narkiewicz, prezes frakcji AWPL-ZChR rejonu wileńskiego Waldemar Urban.

Na czele komitetu organizacyjnego stała wicemer rejonu wileńskiego z ramienia AWPL-ZChR, wiceprezes Związku Polaków na Litwie Edyta Tamošiūnaitė.

Fot. Waldemar Dowejko

Zbiórka odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych na terenie rejonu wileńskiego

Zapraszamy mieszkańców do rejestracji oraz bezpłatnego i wygodnego pozbycia się zgromadzonych odpadów.

Od wielu lat Samorząd Rejonu Wileńskiego dwa razy w roku odbiera od mieszkańców odpady wielkogabarytowe i niebezpieczne sposobem objazdowym. Mieszkańcy chcący oddać ww. odpady, muszą zarejestrować się zawnaz, do 29 września.

Wicemer Samorządu Rejonu Wileńskiego dr Danuta Narbut,

Na zwrot odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych mieszkańcy mają czas **do 29 września br. Należy złożyć wniosek do spółki komunalnej należącej do Waszego terytorium: ZSA „Nemenčinės komunalininkas”** (obsługiwane tereny: gminy Awizienie, Bezdany, Bujwidze, Dukszty, Mejszagoła, Niemenczyn, m. Niemenczyn, Podbrzezie, Rzesza, Suderwie, Sużany i Zujuny) lub **ZSA „Nemėžio komunalininkas”** (obsługiwane terytoria:

ce, krzesła, komody itp.), sprzęt AGD oraz odpady niebezpieczne powstające w gospodarstwie domowym: ogniwa galwaniczne, lakiery, farby, rozpuszczalniki, produkty chemii gospodarczej, akumulatory.

UWAGA: odpady budowlane i rozbiórkowe (odpady z remontów mieszkań i gospodarstw domowych) nie są odbierane sposobem objazdowym. Odpady te odbierane są od mieszkańców bezpłatnie w punktach zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Dla wygody mieszkańców na terenie rejonu wileńskiego działają trzy tego typu place: w Grykienie (gmina Suderwie), wieś Podkrzyż (gmina Sużany) i wieś Wieluciany (gmina Szaterniki). Informacje o godzinach pracy tych obiektów, przyjmowanych odpadach itp. można znaleźć na stronie internetowej Samorządu Rejonu Wileńskiego lub na stronie <https://www.vrsa.lt/pl/gospodarowanie-odpadami/854>

Informujemy, że mieszkańcy rejonu wileńskiego mogą również dostarczać odpady do wszystkich innych punktów zbiórki odpadów wielkogabarytowych (lit. DGA-SA), prowadzonych przez ZSA „VAATC”, gdzie jest to wygodniejsze lub bliżej domu.

Zachęcamy także mieszkańców, aby odpowiedzialnie oceniali stan rzeczy i nie spieszyli się z ich wyrzucaniem. Wszystkie miejsca zbiórki odpadów wielkogabarytowych posiadają stacje udostępniania przedmiotów DĖK'ui. Tutaj mieszkańcy pozostawiają rzeczy, które nie są już potrzebne, ale nadają się do użytku, są zadbane i pozbawione wad funkcjonalnych, które wkrótce znajdują nowy dom. Usługa przyjęcia i wydania rzeczy jest bezpłatna.

(S-3455)

Ogłoszono i nagrodzono zwycięzców konkursu „Gospodarstwo rejonu wileńskiego 2023 roku”

16 września, podczas odbywających się dożynek rejonu wileńskiego, ogłoszono zwycięzców konkursu „Gospodarstwo roku 2023”. Zostali oni ocenieni i nagrodzeni cennymi nagrodami za swoje inicjatywy, osiągnięcia w różnych dziedzinach gospodarki rolnej i efektywną działalność.

Wszystkim uczestnikom konkursu złożyli gratulacje i wręczyli nagrody mer Samorządu Rejonu Wileńskiego Robert Duchniewicz oraz wicemer dr Danuta Narbut. Każdy uczestnik otrzymał upominki od sponsorów konkursu SA „Vilniaus paukštynas” i spółki „Hegvita agro”.

Pierwsze miejsce zajęło rodzinne gospodarstwo Andrzeja Ludkiewicza z Sużan, które specjalizuje się w hodowli zwierząt i pszczelarstwie (gospodarstwo mieszane). „Gospodarstwo to świetnie wpisuje się w promowaną obecnie ideę rolnictwa zdrowego i jakościowego” – powiedziała, gratulując zwycięzcom, wicemer i przewodnicząca komisji tego konkursu Danuta Narbut.

Na drugim miejscu uplasowało się gospodarstwo ogrodnicze Andrzeja Rakowskiego z gminy Rzesza. Rolnictwo to jego praca i pasja. Swoje gospodarstwo charakteryzuje jako typowo rodzinne, gdyż kalnią wiedzą są również rodzice.

Trzecie miejsce zajęła Ina Grecka, rolniczka z Zujun, zajmująca się uprawą roślin, ogrodnictwem i uprawą jagód. Kobieta pełna energii, kreatywności, odporności, dobrze zarządza gospodarstwem i ma plany na przyszłość.

Zdobywcy trzech pierwszych miejsc zostali nagrodzeni finansowym wsparciem Samorządu Rejonu Wileńskiego oraz otrzymali upominki ufundowane przez sponsorów dożynek i konkursu „Gospodarstwo Roku 2023” SA „Vilniaus paukštynas” oraz spółkę „Hegvita agro”.

Zwycięzcy konkursu „Gospodarstwo rejonu wileńskiego 2023 roku” zostaną zaproszeni do udziału w gali wręczenia nagród republikańskich, organizowanej co roku przez Związek Rolników Litwy.

(S-3456)

nadzorująca gospodarkę komunalną, zaprasza mieszkańców rejonu do skorzystania z bezpłatnej możliwości prawidłowego i wygodnego pozbycia się odpadów bytowych – transport przyjedzie do wcześniej zarejestrowanych mieszkańców i odbierze ww. odpady.

„Zachęcamy mieszkańców do prawidłowego gospodarowania odpadami. Pojemniki na odpady w miejscach publicznych to nie składowiska, zatem nie ma tu miejsca na odpady wielkogabarytowe. Nie ma dla nich miejsca na zboczach lasu i w domu. W związku z powyższym zapraszam mieszkańców rejonu wileńskiego do rejestracji i bezpłatnego i wygodnego pozbycia się wielkogabarytowych i niebezpiecznych odpadów domowych – starych mebli, środków chemii gospodarczej itp. Czystość środowiska rejonu wileńskiego jest troską i obowiązkiem wszystkich mieszkańców rejonu. Twórzmy czystsze i zdrowsze środowisko życia” – namawia wicemer dr Danuta Narbut.

gminy Czarny Bór, Kowalczyki, Ławaryszki, Mariampol, Miedniki, Mickuny, Niemież, Pogiry, Rudomino, Rukojnie i Szaterniki).

W swobodnym formularzu należy podać swoje dane kontaktowe, dokładny adres, skąd można odebrać wymienione odpady oraz jaką ilość i jakiego rodzaju odpady wielkogabarytowe i niebezpieczne mają zostać oddane.

Spółki komunalne sporządzają listy mieszkańców, chcących oddać odpady. Zbiórka odpadów odbywać się będzie według ustalonej marszruty, zaplanowanej na miesiące październik i listopad. Przed wyjazdem do właścicieli odpadów przewoźnicy z mieszkańcami skontaktują się telefonicznie.

Harmonogram odbioru odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych zostanie ogłoszony na początku października.

Podczas objazdu od mieszkańców będą odbierane odpady wielkogabarytowe: stare meble i sprzęty (stoły, łóżka, matera-

W stolicy

W „Litexpo” otwarto wystawę twórców z Ukrainy

W Centrum Wystawienniczo-Kongresowym „Litexpo” w Wilnie otwarto wystawę młodych ukraińskich artystów „Razem do zwycięstwa”. Ekspozowane są na nich prace kilkunastu zdolnych początkujących autorów – ponad 50 rzeźb i 10 obrazów.

Większość prac powstała w ciągu minionego półtora roku. Nie tylko oddają klimat wojny, w niektórych z nich wykorzystano nawet znalezione w strefie działań wojennych przedmioty – resztki wysadzonych pojazdów bojowych i broni, łuski po nabojach.

Wystawa przybyła na Litwę z Rygi, gdzie była prezentowana przez ponad dwa miesiące. Wcześniej była ekspozowana we Lwowie, natomiast na początku października kolekcja wyruszy z Wilna do Londynu, gdzie na zaproszenie byłego premiera Wielkiej Brytanii Borisa Johnsona będzie przez krótki czas prezentowana w parlamencie. Jeszcze w tym roku wystawa odwiedzi Brukselę i Strasburg.

Kurator wystawy, dziennikarz i menadżer sztuki Roman Turij, który sprowadził wystawę na Litwę, powiedział, że szczególnie zależało mu na pokazaniu jej na

Litwie, Litwa bowiem jest jednym z krajów najaktywniej wspierających Ukrainę w walce z Rosją.

Wszystkie prezentowane rzeźby wykonane zostały z metalu. Według kuratora, materiał ten jest odpowiedni do prezentacji tematu wojny. Z kolei obrazy wykonane zostały farbami olejnymi. Wiele prac zawiera symbole narodowe – mapę i herb Ukrainy, napisy w języku ukraińskim.

Pod koniec miesiąca na zakończenie wystawy w „Litexpo” odbędzie się aukcja, na której będzie można nabyć niektóre z prac. Zebrane pieniądze trafią do artystów, a część pieniędzy zostanie przekazana armii ukraińskiej.

Organizator aukcji Vylis Blaudavičius – jeden z założycieli inicjatywy „Stiprūs kartu” – regularnie jeździ na Ukrainę. Twierdzi, że chociaż ukraińskim żołnierzom nie brakuje żywności i odzieży, poważny jest brak środków pierwszej pomocy i leków. Brakuje też samochodów i różnego sprzętu wojskowego, np. anten, dla saperów natomiast – specjalnych butów.

Wystawa „Razem do zwycięstwa” ekspozowana jest na dziedzińcu „Litexpo” oraz w pierwszym pawilonie. Obejrzeć ją można w godzinach pracy centrum – codziennie od godz. 8.00 do 19.00.

Amatorskie zespoły artystyczne mogą ubiegać się o dofinansowanie

W związku ze zbliżającym się stuleciem Litewskiego Święta Pieśni „Kad giria žaliuotų” („By puszcza zieleniała”), które obchodzone będzie w 2024 roku, ogłoszono nabór wniosków o dofinansowanie z budżetu Samorządu m. Wilna wileńskich amatorskich zespołów artystycznych.

Nowy tryb będzie wygodniejszy i da zespołom więcej możliwości do przygotowania się do wydarzeń Litewskiego Święta Pieśni. Dotychczas stypendia były przyznawane kierownikom zespołów artystycznych. Zgodnie z nowym trybem środki będą mogły być wykorzystane nie tylko na wynagrodzenia dla kierowników, ale również na inne potrzeby zespołu.

Samorząd m. Wilna ogłosi dwa zaproszenia do składania wniosków o dofinansowanie amatorskich zespołów artystycznych. Pierwsze zaproszenie zostanie ogłoszone we wrześniu – wnioski można będzie składać do 30 września 2023 r., a drugie – w styczniu 2024 roku.

Należy podkreślić, że wnioski o dofinansowanie mogą skła-

dać zarejestrowane w Wilnie amatorskie zespoły artystyczne, które będą uczestniczyły i (lub) szykują się do udziału w Litewskim Święcie Pieśni zgodnie z listą przekazaną przez Litewskie Narodowe Centrum Kultury do Wydziału Kultury Samorządu m. Wilna.

Wnioski należy składać wyłącznie drogą elektroniczną za pośrednictwem Wileńskiego Elektronicznego Systemu Zarządzania Wnioskami i Sprawozdaniami konkursai.vilnius.lt.

Wnioski można składać na dwa sposoby: logując się za pośrednictwem elektronicznej bra-

my rządowej i wybierając konto osoby fizycznej lub wybierając konto osoby prawnej. Należy podkreślić, że logując się za pomocą konta osoby fizycznej, zostaniesz poproszony o dostarczenie podpisanego upoważnienia od osoby prawnej do złożenia wniosku na rzecz osoby fizycznej. W przypadku logowania za pomocą konta osoby prawnej nie będzie wymagane przedstawienie upoważnienia.

Na każdym etapie można przyznać do 3 000 euro dla zespołu kategorii I, do 2 200 euro dla zespołu kategorii II i do 1 500 euro dla zespołu kategorii III.

Testowanie autobusów wodorowych

Samorząd m. Wilna wspólnie z partnerem S. A. „Vilniaus šilumos tinklai” podpisał umowę z Centralną Agencją Zarządzania Projektami ws. produkcji zielonego wodoru, który będzie wykorzystywany w komunikacji miejskiej. Oprócz tego, obecnie w stolicy wypróbowywane są wyprodukowane w Portugalii autobusy wodorowe „Caetano”.

Litwa posiada wymagane możliwości do produkcji, przechowywania, przekazywania i eksportu wodoru. Wyniki najnowszych studiów dotyczących transformacji energetyki wykazały, że na Litwie już w 2030 roku mogłoby być produkowanych około 130 000 ton czystego wodoru.

Na terytorium S. A. „Vilniaus šilumos tinklai” przy ul. Elektrinės 2, produkcja zielonego wodoru rozpocznie się w 2025 roku. Moce nowych urządzeń do produkcji wodoru pozwolą na wyprodukowanie gazu wodorowego dla 40 autobusów. Do produkcji zielonego wodoru wykorzystywana będzie energia elektryczna z odnawialnych źródeł energii, a konkretnie – z mieszczącej się na terytorium siłowni na biopaliwo E2 oraz wyprodukowanej w sieci energii słonecznej i energii wietrznej.

W Wilnie w ciągu roku produkowanych będzie 1 140 000 m³ zielonego wodoru. Powstające w procesie produkcji wodoru ciepło dostarczane będzie do scentralizowanych sieci grzewczych w Wilnie. Oprócz tego, urządzony zostanie rezerwuuar na gaz, w którym będzie się mogło zmieścić do 19 000 m³ wodoru. W ten sposób zapewniane będą potrzebne zapasy wodoru. W dzielnicy Justyniszki urządzona zostanie ogólnie dostępna stacja wodorowa z punktami do tankowania wodoru. Dlatego, jeżeli zaistnieje taka potrzeba, zatankować wódor będą mogły również inne środki transportu, nie tylko środki komunikacji miejskiej. W najbliższym miesiącu S. A. „Vilniaus šilumos tinklai” ogłosi konsultacje dotyczące rynku, nieco później – przetarg publiczny na realizację projektu. Szacuje się, że cały projekt zostanie przekazany do realizacji w ręce jednego dostawcy.

Ogólna wartość produkcji wodoru – 8 mln euro. 70 proc. środków na realizację projektu (5,6 mln euro) sfinansuje ministerstwo energetyki z funduszy unijnych, pozostałą część – 2,4 mln euro przyzna samorząd z własnego budżetu.

Skanowanie nawierzchni ulic

W tym roku ulice Wilna ponownie będą skanowane w celu oceny zużycia nawierzchni asfaltowej. Na podstawie otrzymanych danych ustalone zostaną priorytety remontów ulicy – pozwala to zaoszczędzić rocznie około 5 proc. środków przeznaczonych na ten cel.

W 2023 r. zeskanowanych zostanie 2 150 km nawierzchni stołecznych ulic – wszystkie zaasfaltowane pasy ruchu. Prace rozpoczęły się na początku sierpnia i powinny zakończyć się do połowy listopada. Taką metodę utrzymania dróg spółka „Grinda” zainicjowała jeszcze w 2021 r. – opracowała wówczas algorytm skanowania ulic i interpretacji danych, który pozwala specjalistom ze stołecznego samorządu na stosowanie obiektywnych kryteriów do oceny jakości nawierzchni ulic i podejmowanie opartych na otrzymanych danych decyzji dotyczących priorytetów, terminów i metod remontu ulic.

Skanowanie ulic odbywa się za pomocą dość zwyczajnie wyglądającego mikrobusa. Nietypowo wygląda zamontowana na nim dodatkowa rama, do której mocowany jest skanujący ulice laser, a na tylnej osi – rejestrujący nierówności agregat. Jednak najważniejszy element wyposażenia – mózg, który gromadzi i przetwarza dane – mieści się wewnątrz furgonetki.

Pełna cena sprzętu do skanowania laserowego i dodatkowych agregatów – około 800 tys. euro.

Do skanowania nawierzchni asfaltowych spółka „Grinda” wynajmuje najnowocześniejszy specjalistyczny laser opracowany do badań nawierzchni dróg, który pas o szerokości 4 m analizuje z rozdzielczością 112 milionów pikseli na sekundę. Kamery sferyczne rejestrują zeskanowane punkty nawet podczas poruszania się z dużą prędkością 70-100 km/h bez ich dotyknięcia. Specjalistyczny sprzęt charakteryzuje się wysoką prędkością nagrywania i potrafi bardzo szybko dostosowywać się do różnego oświetlenia. Jest to szczególnie ważne dla jakości badania nawierzchni w tunelach lub pod mostami.

Progniza pogody na tydzień

Czwartek 21 września	Piątek 22 września	Sobota 23 września	Niedziela 24 września	Poniedziałek 25 września	Wtorek 26 września	Środa 27 września
24°C	25°C	26°C	21°C	19°C	21°C	22°C
13°C	14°C	17°C	15°C	10°C	10°C	16°C
Księżyc:						
PEŁNIA	OSTATNIA KWADRA	NÓW	1 KWADRA			

KALENDARZ
CODZIENNY

Czwartek, 21 września

Słońce: wsch. – 7.01, zach. – 19.21
Długość dnia – 12 godz. 20 min.
Hipolita, Marka, Mateusza, Melisy,
Miry

Piątek, 22 września

Europejski Dzień Bez Samochodu
Słońce: wsch. – 7.03, zach. – 19.18
Długość dnia – 12 godz. 15 min.
Darii, Ignacego, Joachima, Tomasa

Sobota, 23 września

Dzień Zagłady Żydów Litewskich
Słońce: wsch. – 7.05, zach. – 19.16
Długość dnia – 12 godz. 11 min.
Bogusława, Elżbiety, Linusa, Liwiusza, Tekli, Zacharego

21 WRZEŚNIA

1943 – urodził się Jerome Leon „Jerry” Bruckheimer, amerykański producent filmowy, „Mr. Blockbuster” (*Piraci z Karaibów*, *Top Gun*).

1993 – prezydent Borys Jelcyń rozwiązał Radę Najwyższą, a ta w odwecie podjęła próbę odwołania go ze stanowiska; początek kryzysu konstytucyjnego w Rosji.

22 WRZEŚNIA

1953 – został rozstrzelany ze swoimi żołnierzami z wyroku sądu w Białymstoku sierż. Kazimierz Parzonko ps. „Wichura”, „Zygmunt”, dowódca patrolu 6 Partyzanckiej Brygady Wileńskiej – ostatni zwarty oddział Brygady.

1983 – popelniał samobójstwo w Bielsku Białej Sławomir Worotyński, znany wileński poeta (*Zlamana gałązka bzu*) (ur. 1942).

23 WRZEŚNIA

1933 – urodził się Vlas Kengaila, litewski konstruktor lotniczy (VK-8 „Aušra”, 1989).

1943 – Niemcy ze swoimi litewskimi slugusami zakończyli likwidację żydowskiego getta w Wilnie (rozpoczęli 19 IX).

– urodził się Julio Iglesias De la Cueva, hiszpański piosenkarz i kompozytor, jednym z 10 najlepiej sprzedających się artystów.

1973 – zmarł Pablo Neruda (właśc. Ricardo Eliecer Neftalí Reyes Basualto), chilijski poeta i dyplomata, laureat Nagrody Nobla z 1971 (ur. 1904).

24 WRZEŚNIA

1793 – w nocy Sejm obradujący na otoczonym przez rosyjskie wojsko zamku grodzieńskim przeprowa-

Niedziela, 24 września

Słońce: wsch. – 7.07, zach. – 19.13
Długość dnia – 12 godz. 06 min.
Gerarda, Hermana, Teodora,

Poniedziałek, 25 września

Słońce: wsch. – 7.09, zach. – 19.11
Długość dnia – 12 godz. 02 min.
Aurelii, Ferminiusza, Władysława

Wtorek, 26 września

Europejski Dzień Języków
Długość dnia – 11 godz. 55 min.
Słońce: wsch. – 7.10, zach. – 19.08
Długość dnia – 11 godz. 58 min.
Damiana, Julii, Justyny, Kosmy

Środa, 27 września

Światowy Dzień Turystyki
Dzień Pracowników Socjalnych Litwy
Słońce: wsch. – 7.12, zach. – 19.05
Długość dnia – 11 godz. 53 min.
Adolfa, Euzebiusza, Wincentego

dził cesję części terytorium Rzeczypospolitej na rzecz Prus (II rozbiór).

1923 – urodził się w Lebiudzie (ob. Białoruś) Ziemowit Feddecki, sławista i tłumacz, autor tekstów dla Studenckiego Teatru Satyryków (zm. 2009).

– urodził się Raoul Bott, węgierski matematyk i fizyk, znany ze swego wkładu do rozwoju geometrii i elektryczności (zm. 2005).

25 WRZEŚNIA

1513 – podczas podboju Panamy hiszpański konkwistador Vasco Núñez de Balboa jako pierwszy dotarł do wybrzeży Pacyfiku.

1903 – urodził się w Dyneburgu (ob. Łotwa) Mark Rothko (jako Marcus Rothkowitz), amerykański malarz pochodzenia rosyjskiego, przedstawiciel color field painting (zm. 1970); w USA od 1910.

1933 – urodził się w Kownie Nikołaj Miedwediew (Nikolajus Medvedevas, właśc. Varikopulos), litewski inżynier, polityk pochodzenia greckiego, działacz LPSD, sygnatariusz Aktu 11 Marca 1991.

26 WRZEŚNIA

1923 – zmarł w Limie Alojzy Tezza, błogosławiony, włoski duchowny, współzałożyciel kamilianek (Córka św. Kamila) (ur. 1841).

– urodził się Stanisław Zaczek, aktor (major Heynckess z *Polskich dróg*, książę Józef Poniatowski z *Popiołów*) (zm. 1985).

27 WRZEŚNIA

1323 – zmarł Elzear z Sabran, święty, francuski zakonnik, członek trzeciego zakonu św. Franciszka (ur. 1285); mąż bł. Delfiny de Signe.

1998 – została uruchomiona wyszukiwarka Google. **WI. P.**

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

iPhone 12 zbyt silnie promieniuje?

Francuska agencja ANFR, której zadaniem jest regulowanie rynku częstotliwości radiowych, wykryła, że iPhone 12 generuje większą ilość promieniowania niż zakładają to normy. Absorpcja energii elektromagnetycznej przez ciało w zbadanej próbie wyniosła 5,74 W na kilogram. Pomiar dotyczył sytuacji, gdy smartfon jest trzymany w ręce lub w kieszeni. Europejskie standardy zakładają w takich okolicznościach maksymalną absorpcję na poziomie 4 W na kilogram.

Niezależnie od tego Apple zostało poinstruowane, żeby wstrzymać sprzedaż iPhone'a 12 na rynku francuskim. Apple ma dwa tygodnie, żeby dokonać korekty. W przeciwnym przypadku smartfon może już nie wrócić na rynek

francuski. Apple przekonuje, że sam telefon jest całkowicie bezpieczny, a zamieszanie wynika ze „specyficznej” metodologii testów francuskich władz. Planuje zaktualizować oprogramowanie iPhone'a 12 dla użytkowników we Francji.

Należy zaznaczyć, że pomimo obowiązujących norm emisji promieniowania elektromagnetycznego, badania nie wykazują, żeby korzystanie z telefonów komórkowych wiązało się z negatywnymi skutkami.

Warto odnotować, że wstrzymanie sprzedaży nastąpiło tego samego dnia, w którym Apple zaprezentowało iPhone 15 i iPhone 15 Pro, najnowsze wersje kultowego smartfona.

Śmiech na zdrowie

Syn dzwoni do ojca:
– Tato, zostałem ojcem sześcioraczeków.
– Możesz powtórzyć?
– Tato, zwariowałeś?! Jak ja utrzymam dwanaścioro?!

Położna wychodzi do oczekującego ojca z trójką noworodków na rękach:
– Nie przeraził się pan, że ich tyle?

– Nie.
– No to niech pan je trzyma, ja lecę po resztę...

Kobieta podchodzi do taksówki:
– Czy ta taksówka jest wolna?
– Wolna, wsiadaj pani...
– Nie, dziękuję, śpieszy mi się i szukam szybkiej.

Do pracy zgłasza się nowy pracownik:
– Niech mnie pan przyjmie do pracy.

– A co pan umie?
– Wszystko!
– To znaczy, że pan nic nie umie!
– A co trzeba u pana umieć?
– Wszystko!

Szef do pracownika:
– Dlaczego spóźnił się pan do pracy?
– Bo ostatnio mówił pan, że gazetę to mogę sobie w domu poczytać.

Rano mój mózg jeszcze nie pracuje, a wieczorem jestem zmęczony i, niestety, mój mózg już nie pracuje.

Jest nadzieja na produktywną pracę tylko w południe, ale wtedy akurat jem...

Kłótnia małżeńska.
– Chciałbym umrzeć! – krzyczy mąż.
– Ja też! – odpowiada żona.
– A to ja w sumie nie!

– Skąd dowiedziałeś się, że żona cię zdradza?
– Wróciłem wcześniej do domu od kochanki, bo usłyszałem w pracy dobry kawał. Jak jej opowiedziałem, to ten debil w szafie zaczął się śmiać.

Spotyka się dwóch znajomych:
– Nareszcie pozbyłem się 92 kilo tego wstrętnego, niepotrzebnego tłuszczu...

– Naprawdę tyle schudłeś???

– Nie... wziąłem rozwód.

Do mężczyzny siedzącego w parku na ławce dosiada się zadbaną kobietą.

– Przepraszam, że panu przeszkadzam, ale wygląda pan zupełnie jak mój trzeci mąż ...

– To ilu pani miała tych mężów?

– Dwóch.

Spotyka się dwóch znajomych:
– Dzięki, że poradziłeś mi pójść z moimi problemami w małżeństwie do psychoanalityka.

– I jak było?

– Słuchał, słuchał, aż w końcu się rozpląkał i oddał mi pieniądze...

Przychodzi baba do lekarza:
– Co panią najbardziej boli?
– Cała ta nasza polityka, ale przychodzę z powodu wątroby...

Przychodzi baba do lekarza:
– Co pani dolega?

– Nic.

– A jakie ma pani objawy?

– Nie mam żadnych.

– To po co pani tu przyszła?

– Czuję, że jestem chora bezobjawowo.

– Panie doktorze, mam problem. Od pewnego czasu brak mi apetytu. Nie mam ochoty nic jeść.

– Wie pan. Przy dzisiejszych cenach, to cenna umiejętność.

Kulturalnie?

4 albumy Swift

Amerykańska gwiazda Taylor Swift ponownie potwierdziła, że jest pierwszoplanową postacią muzycznej sceny. Co prawda, w globalnym zestawieniu na pierwszym miejscu znalazł się Seventeen, południowokoreański boysband, który teraz opublikował swoje największe przeboje, zaś pośród premier kolejne miejsca zajęli Zach Bryan, Travis Scott, Morgan Wallen, wysoko notowany jest też soundtrack „Barbie” – jednak to Swift jest najważniejsza w zestawieniu. Jej aż 4 albumy łącznie sprzedały

się w 25 milionach kopii, zaś w notowanym tygodniu w 300 tys. egzemplarzy.

Najlepiej z jej bestsellerów sprzedaje się wciąż najnowszy album „Midnights”. Płyta rozeszła się od października 2022 r. już w ponad ośmiu milionach egzemplarzy, z tygodniową sprzedażą ok. 80 tys. egz.

Kolejny hit Amerykanki w zestawieniu to efekt jej problemów z poprzednim wydawcą, które przekuła w sukces. Tracąc prawa do swoich nagrań – nie załamała się, tylko postanowiła zrealizować nowe, autorskie wersje albumów (Taylor's Version). Wydany pod takim szyldem „Speak Now” od początku lipca osiągnął już wynik ponad 1,6 mln kupionych egzemplarzy.

Znakomicie sprzedawał się też krążek „Lover” z 2019 r., który niedługo osiągnie poziom sprzedaży 7,5 mln egz. Czwartą płytą w zestawieniu jest „Folklore”, płyta z lipca 2020 r. Nie ma wątpliwości, że do końca września sprzeda się w 8 mln egz.

Nie da się ukryć, że dobre wyniki sprzedaży są również efektem oczekiwań na międzynarodowe koncerty pod szyldem „The Eras Tour”, które po zakończeniu amerykańskich rozpoczną się trzema występami w Buenos Aires już w listopadzie.

Przypomnijmy, że również trzy koncerty odbędą się w Warszawie na PGE Narodowym w dniach 1-3 sierpnia 2024.

